

**Komentarji**  
Nato so raznesli laž, da je izvršil samomor. Nacisti ekonomski odslavljeni. Vsa Nemčija pozvana, da mora danes poslušati "firarja"

### NACIJI UMORILI ODLIČNEGA SOCIALISTA

Berlin, 12. jul. — Fašistični tisk je včeraj raznesel vest, da je Erich Muehsam, prominentni socialist, izvršil samomor v koncentracijskem taborišču v Oranienburgu, kjer se je nahajal v zaporu ves čas, odkar je Hitler na krmilu. Zadnji teden, ko je življal "likvidacija" upornikov, so v teh taboriščih menjali straže. Običajni "šturmariji" so odšli in nadomestili so jih posebni Hitlerjevi "schutzstaffelovci" — in takrat je bilo izvršenih v taboriščih nešteto umorov.

Socialistični delavci so prepričani, da je bil Muehsam ubit. Velika bojazen je zavladala glede ostalih odličnih socialistov in komunistov, ki so zaprti v taboriščih; najbrž je marsikoga zmanjkalo v dnevih krvavih orgij.

Berlin, 12. jul. — Režimski vodje so včeraj pozvali "ves nemški narod", da mora jutri poslušati "firerja" Hitlerja, ko bo v zbornici pojasnil nacistično revolto. Njegov govor bo oddan po radiu. Zbornica se snide ob osmih zvečer. Poročajo tudi, da bo vlada izdala "bejo knjigo", v kateri bo pojasnjena "vsa resnica" o protihitlerjevski zaroti.

Filip Kesler, mladi nacistični ekonom, ki je bil nedavno izbran, da "reorganizira industrije in gospodarstvo v Nemčiji od vrha do tal", je včeraj zletel. Kurt Schmitt, minister ekonomije, ga je odslovil. To je nov znak, da so veliki kapitalistični in finančni magnati v Nemčiji dobili kontrolo nad nacističnim režimom. Magnatje, katerih zvesti sluga je podkancelar Papen, so smatrali, da "narodni socializem" je "narodni boljševizem", ki mora biti likvidiran, če hoče Hitler ostati na krmilu. To se je zdaj zgodilo.

### NRA bodo premesili

Eden pravilnik za vse manjše industrije

Washington, D. C. — Kakor so poročali v sredo, bodo aparat administracije za obnovo industrije korenito predelali. Johnsonov načrt, da se oblast administratorja razširi na odbor, bo najbrž sprejet. Johnson je te dni odredil, da se vse manjše industrije spravijo pod klobuk enega splošnega pravilnika ali kodeksa. Okrog 500 drugih pravilnikov bo reduciranih na 300. Sorodne industrije in poklice bodo spojili v večjih kategorijah. Vse to reformiranje NRA bo vsekakor težilo za tem, da dobe industrije čim več "samovlade". Reorganizacija se bo izvršila v prihodnjih 30 dneh.

### Progresivci osvojili unijo "Patternmakers"

Montreal, Canada. — Na zadnji konvenciji unije "Patternmakers" je pri volitvah za unijske uradnike zmagala progresivna lista na celi črti. Za predsednika je bil izvoljen George Q. Lynch iz New Yorka, ki je bil več let na čelu boja proti reakcionarnim voditeljem.

Konvencija je sprejela tudi nekatere druge važne zaključke, za katere se je boril progresiven element. Najvažnejši je najbrž ta, da bo v bodoče o vsakem povznanju plač uradnikom sklepa članstvo. Bazična plača predsednika mednarodne unije je \$4000 na leto in jo lahko zviša, kakor tudi vse druge stalne plače, le članstvo na splošnem glasovanju. Ta sklep lahko služi za vzgled progresivnim elementom v vseh unijah. Unija preseli glavni urad v Washington.

### Jeklarska produkcija je spet padla

V par tednih je zdrknila od 60 do 21% kapacitete. Green se je izkazal dobrega stratega

Washington. — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je bil v pravem, ko je na izredni konvenciji jeklarske unije v Pittsburghu argumentiral, da čas za stavko ni ugoden in da bi imeli od nje koristi le jeklarski magnati.

V tem stališču ga podpira velik padec jeklarske produkcije v zadnjih par tednih. Sredi junija, ko bi se imela pričeti stavka, je jeklarska industrija obratovala 60% normale. Po pittsburghski konvenciji in proti koncu junija je produkcija zdrknila navzdol 12% in prvi teden v juliju se je pa približala najnižji točki v tej krizi. Bila je le 21% od kapacitete, kar pomeni padec za dve tretjini v dobrih treh tednih. Več tovarn in jeklarn je popolnoma mrtvih.

Detroit je edino mesto, kjer jeklarska industrija obratuje s polno paro. V Birminghamu, Ala., je bila produkcija prvi teden v juliju 50% od kapacitete, v okrožju Wheelinga, W. Va., 40%, v Philadelphiji 19%, v Clevelandu 15%, v Pittsburghu, Buffalu in Youngstownu 10% — najnižja točka v vseh letih depresije.

Green je pred jeklarskimi delegati argumentiral, da bi stavka prav prišla edino le jeklarskim magnatom. Služila bi jim za pretvezo, da bi zaprli tovarne in uničili organizacijo jeklarskih delavcev. Nekateri liberalni "prijetelji" delavcev in tudi mnogi radikali so Greena kritizirali, ker je pregovoril delegate, da so glasovali za odgovod stavke. Zrušenje jeklarske produkcije pa pokazuje, da je baziral svoje stališče na aktualni položaj.

### Progresivci v Iowi ustanovljajo novo stranko

Ustanovna konvencija se bo vršila ob koncu julija

Des Moines, Iowa. — Kakor Wisconsin bo tudi ta država dobila v bližnji bodočnosti novo progresivno stranko, ki jo sponzorira farmarsko-delavska politična federacija.

Nova stranka bo ustanovljena na konvenciji, ki je sklicana za 28. julija. Pričuje se, da bo sodelovala s farmarsko delavsko stranko v Minnesoti in z novo LaFollettovo stranko v Wisconsinu. Na zadnjem sestanku, katerega se je udeležilo sto oseb iz raznih krajev države, je bil splošen sentiment, da stranka postavi kandidata za vse državne in okrajne urade že pri prihodnjih volitvah.

### Dollfuss prevzel armado in policijo v svoje roke

Dunaj, 12. jul. — Diktator Dollfuss je s svojo "reorganizacijo vlade" odstranil vse ministre, ki so mu delali ovire in vzel v svoje roke vodstvo armade in državne policije. Takoj nato je vlada naznanila, da čaka smrtno kazen vsakogar, pri katerem najde eksplozive za bombe. Major Emil Fey, ki je v zadnjem februarju vodil Dollfussovo ofenzivo proti socialistom in ki je bil doslej podkancelar, je dobil novo službo "komisarja za politične represije". Njegova naloga je, da zdaj "likvidira" socialiste in hitlerjevce, ki se nočejo pokoriti Dollfussu.

### Klobučarji odklonili ponudbo podjetnikov

New York. — Organizirani klobučarji, katerih je 3500 na stavki v tem mestu, so odklonili pogoje podjetniške asociacije za poravnavo stavke. Delavci zahtevajo zvišanje plač za dva in tri dolarje na teden, čemur se podjetniki upirajo.

### VSA PACIFIČNA OBAL ZA GENERALNO STAVKO

Velike delavske demonstracije v San Franciscu ob pogrebu dveh žrtev. Governor Merriam odprl pekel s svojo milico

San Francisco. — (FP) — To mesto še ni videlo takih delavskih demonstracij ko ob pogrebu dveh ubitih stavkarjev, Howarda F. Sperryja in Georga Coundourakisa, katere je ubila policija. Tisoči so se udeležili mrtvaškega sprevoda in za eno uro je prenehalo z delom vse organizirano delavstvo. Mnoge unije so odredile poldnevni praznik.

Sentiment za generalno stavko se naglo kristalizira po vsej pacifični obali. Tukajšnja centralna delavska unija sicer še ni pozvala unije, naj glasujejo o splošni stavki, izvolila je pa odbor za vodstvo generalnega štrajka.

Večje število tukajšnjih krajevnih unij je na lastno pest oglašovalo za generalno stavko. Med temi so vozniki avtomobilov, ki so podjetnikom dali ultimatum: poravnajte spor do tega dne ali pa gremo na simpatično stavko. In če ne bo prišlo v prihodnjih dneh do poravnave spora s pristanišnimi in mornarskimi delavci, je generalna stavka na vsej obali neizogibna.

Na splošno simpatično stavko je delavstvo pripravljeno v vseh pristaniških mestih. Iz Los Angelesa sta prišla v San Francisco predsednik in tajnik centralne delavske unije na posvetovanje s tukajšnjimi unijskimi voditelji. Tudi iz več drugih mest — Oaklanda, Seattle, Tacoma itd. — so prišla zagotovila o sodelovanju v generalni stavki, kadar pride povelje iz Franciscu, ki je centrum situacije.

Situacija v San Franciscu je izredno provokativna vsled navzočnosti državne milice, ki straži pomole in avtomobila, ki odvažajo blago v skladišča. Obrat sicer ni normalen, vendar je za pristanišče vsaj oficijelno odprto. V pristanišču zopet obratuje tudi državna železnica.

Da stavkarji ne drže križem rok, je umljivo. So v stalnih praskah in spopadih s policijo. Uničenih je bilo tudi že več vagonov, trukov prevrnjenih in blago zmetano v morje ali na cesto. V tunelu Duboce je bila bombardirana cestna železnica, pri čemer je en pasant dobil poškodbe. Mestna orožarna je zastražena noč in dan vsled govoric, da bo pognana v zrak.

Bojevno razpoloženje se je razširilo že tudi na okolišje. V Haywardu so šli na simpatično stavko obiralec marelje. Ovirani so tudi dovažalci sočivja in zelenjave, ki so bili že v več slučajih zavrnjeni. Obiralec marelje v Haywardu so zastavkali v znak protesta proti "morilni kampanji" governorja Merriama.

S poklicanjem milice pod prapore je governor Merriam le poslabšal situacijo. Tukajšnji centralni delavski svet ga je soglasno obsodil. Ta akcija je tudi največ odgovorna za veliko napetost in bližajočo se izbruh generalne stavke. Centralna unija je tudi soglasno podprla stavkarje pri njih zahtevi za unijsko kontrolo takozvanih "hiring halls" ali dvoran za najemanje pristaniščnih delavcev in mornarjev.

Med milničiki, ki stražijo pristanišče, je tudi veliko stavkarjev, kar je največja ironija. Izbirati so imeli med aktivno službo v stavkolomstvu ali pa vojnim sodiščem. To je pač ironija ameriškega delavstva, ki zalaga kapitalizem s "kanon-futrom" in je pripravljeno pobijati tudi svoje tovariše in lastne brate, če gredo v boj za boljši kosček kruha.

### Pritisk na stavkarje ob Pacifiku za arbitražo

Stavkujoči pristaniščni delavci glasujejo o predlogu Rooseveltovega odbora. Štirje stavkarji obstreljeni v Portlandu. Vozači tovornih avtov v Minneapolisu sklenili, da zastavkajo v ponedeljek. Delavci pri Republic Steel zastavkali

### Relifni direktor dal ultimatum Pennsylvaniji

Nakazal ji je zadnjo vsoto za brezposelne, dokler se država ne zgane. Reakcija proti izrednemu zasedanju legislature

Harrisburg, Pa. — Governor Pinchot je od federalnega relifnega direktorja Harry Hopkinsa prejel ultimatum, da Pennsylvanija ne dobi nobenega centa več iz zvezne blagajne v relifne namene, dokler tudi sama ne prispeva nekega deleža. Za julij in avgust je dobila 21 milijonov in "to je vse," pravi Hopkins.

On zahteva, da tudi bogata Pennsylvanija prevzame del bremena za vzdrževanje okrog milijona brezposelnih, ki so odvisni od vladne pomoči. "Država je skoraj brez dolga, nima ne splošnega zemljiškega davka niti davka na dohodke in valed svojih bogatih virov je zmožna, da nosi del odgovornosti." Če tega neče, "naj ljudstvo pripiše vzroke za svoje trpljenje tistim, ki so odgovorni. Odgovornost naj pripiše brutalnim in reakcionarnim političnim ter bizniškim interesom."

Pinchot je že dvakrat sklical izredno zasedanje legislature in tudi predložil relifni program, toda obakrat so bili poraženi vsi predlogi po zaslugi reakcionarnih velebizniških elementov, ki dominirajo vse politično življenje.

Po zaključku zadnjega izrednega zasedanja si je trgovska zbornica čestitala k "porazu vse socialne in relifne zakonodaje," ter velebizniški opomnila, da za služi, da jo še v bodoče podpira. Tudi sedaj je governorju že poslala protest proti sklicanju novega izrednega zasedanja za ukrepanje o relifu, češ, da bi si s tem nakopali le stroške — \$400,000.

Vsled Hopkinsovega ultimata Pinchotu ne preostaja nič drugega ko sklicanje legislature k novemu zasedanju. Mellonovi in drugi interesi bodo pa že poskrbeli, da njih žepi ne bodo trpeli. Ker kontrolirajo legislaturo, bo ta kvečjemu sprejela davek na konzum in poskrbela, da bodo reveži skrbeli za reveže. Mellonovi in drugi multimilijonarji v Pennsylvaniji že skrbijo, da ne plačajo.

### Veterani in unijski voditelji v politični akciji

Boston. — Proti zveznemu senatorju Davidu Walshu kuhajo vojni veterani in unijski voditelji politično kašo, v kateri ga nameravajo zadušiti pri prihodnjih volitvah. Prav tako tudi proti nekaterim drugim političnim aspirantom.

O postavitvi neodvisne liste so razpravljali na konferenci, katere so se udeležili zastopniki raznih unij in veteranov. Do konkretnega zaključka niso prišli. S tem vprašanjem se bo bavila tudi prihodnja konvencija državne delavske federacije.

### Prvo izplačilo zavarovanih vlog

Peoria, Ill. — Vlagatelji zaprte Fond du Lac državne banke v East Peoriji, ki je prva skrahirala, odkar je bil sprejet zvezni zakon za zavarovanje vlog, so srečnejši kakor pa milijoni, ki so izgubili svoje prihranke v prejšnjih bančnih bankrotih. Vloge do \$2500 so dobili povrnjene od Federal Deposit Insurance korporacije.

San Francisco, Cal., 12. jul. — Rooseveltov posredovalni odbor je včeraj pozval stavkujoče pristaniščne delavce in ladijske ter prevozne družbe, naj prepuste svoj spor razsodišču v izravnavo. Zastopniki ladijskih in prevoznih družb so takoj in brezpogojno sprejeli ta predlog, toda voditelji pristaniščnih in mornarskih delavcev so odgovorili, da zadnjo besedo imajo delavci sami. Stavkarji bodo danes ali jutri glasovali o predlogu.

Med tem so v teku priprave za simpatično generalno stavko. Voznikom v San Franciscu, ki so sklenili, da prenehajo z delom v četrtek o polnoči, so se pridružili tudi vozniki v Alameda, Oaklandu, Berkeleyu in drugih krajih vzhodno od San Franciscu.

Gibanje za generalni štrajk je dobilo včeraj večji razmah, ko je prišla vest iz Portlanda, Ore., da je policija tamkaj streljala na stavkujoče pristaniščne delavce, ki so hoteli ustaviti tovorni vlak; štirje stavkarji so bili ranjeni, dva težko.

Minneapolis, Minn. — Vozači tovornih avtov so v sredo zvečer odglasovali z veliko večino, da zastavkajo prihodnji ponedeljek, ako delodajalci do tega časa ne sprejmejo njihovih pogojev. Organizacija vozačev v St. Paulu, ki ima enake pritožbe, bo glasovala še te dni, če se pridruži stavki ali ne.

Warren, O. — Delavci v tukajšnji tovarni Republic Steel korporacije so zastavkali, ko je družba naznanila, da ne bo več obnovila mezdne pogodbe z unijsko jeklarskih delavcev. Delavci so izjavili, da se ne vrnejo na delo toliko časa, dokler družba ne podpiše pogodbe.

Pittsburgh, Pa. — Michael F. Tighe, 72-letni predsednik unije jeklarskih in železarskih delavcev, ki je že 35 let predsednik, gre najbrž v pokoj to jesen. Tighe se še ni odločil, če bo kandidiral. Progresivno krilo unije je že postavilo listo svojih kandidatov za odbornike. Volitve bodo v prihodnjem septembru.

### Bombo v Avstriji!

Dve novi eksploziji ranili pet oseb

Dunaj, 12. jul. — Včeraj je Dollfuss "reorganiziral" svojo vlado in napovedal smrtno obsodbo za vsakogar, pri komur najdejo eksplozive. Danes sta eksplodirali dve bombi. Prva v Salzburgu je raznesla avto člana Dollfussove "domovinske fronte" in ranila štiri osebe, druga se je razpočila v farožu v Buerau in lahko ranila župnika.

### Saar se odmiče od hitlerske Nemčije

Pariz. — Še pred par meseci je zgedalo, da bo ljudstvo v Saaru v plebiscitu prihodnjega januarja z veliko večino odglasovalo, da se ta teritorij zopet pridruži Nemčiji (sedaj je pod upravo Lige narodov). Zadnje čase se sentiment pa naglo obrača proti Nemčiji.

"Parisen Tageblatt" poroča o dveh slavnatih glasovanjih med železničarji v Saaru. Aprila meseca je glasovanje izpadlo 90% za priključitev k Nemčiji, pri drugem glasovanju koncem junija se je sentiment pa že močno obrnil proti nacistični Nemčiji. Drugo glasovanje med železničarji je izpadlo 60% za Nemčijo, 35% za neodvisnost teritorija, ostali pa za Francijo.





